

Ympäristöministeriö

Lausunto 16.5.2014

kirjaamo.ym@ymparisto.fi
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntönnö 17.4.2014, YM2/600/2014

Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn lausunto

Luonnoksista maankäyttö- ja rakennusasetuksen muuttamiseksi, valtioneuvoston asetuksiksi koskien rakentamisen suunnittelu- ja työnohjoitotehtäviä sekä ympäristöministeriön asetuksiksi koskien suunnitelmia ja rakentamisen viranomaisvalvontaa

Joulukuussa 2013 eduskunnassa hyväksytyt tarkennukset maankäyttö- ja rakennuslakiin ovat tervetullut muutos, jotka osaltaan vahvistavat rakentamisen suunnittelijoiden ja työnvalvonnan pätevyyksien merkitystä suomalaisen rakentamisen laadussa. Osaavia, päteviä ja erityisosaamista omaavia toimijoita tarvitaan nyt erityisesti koko ajan merkitystään kasvattavassa korjaus- ja muutosrakentamisen kentässä.

Nyt lausuntokierroksella olevat asetusten muutosesitykset ja luonnokset uusiksi asetuksiksi tukevat osaltaan joulukuussa maankäyttö- ja rakennuslakiin hyväksytyjä tarkennuksia ja lisäyksiä. Luonnoksissa on onnistuttu edelleen selkeyttämään käytettyä terminologiaa ja yksinkertaistamaan/yhdistämään säännöksiä verrattuna nyt voimassa olevaan lainsäädäntöön/Rakennusmääräyskokoelman osiin A1 (Rakentamisen tarkastus ja tekninen valvonta) ja A2 (Rakennuksen suunnittelijat ja suunnitelmat).

Korjausrakentamisen erityisvaatimusten huomioiminen ja niistä erikseen laadittu sääntely on tervetullut tarkennus ottaen huomioon näiden suunnittelutehtävien määrä ja vaativuus tänään. Tämä selkeyttää ja yhdenmukaistaa niin muutos- kuin korjausrakentamisen hankkeiden suunnittelutehtävien vaativuuden kuin toimijoiden pätevyyksien arviointia.

Positiivista on, että korjausrakentamista koskien on kosteusvaurioiden korjaussuunnittelu nostettu yhdeksi erityissuunnittelutehtävästä. Täten myös näitä suunnittelijoita koskevat maankäyttö- ja rakennuslain määrittämät kelpoisuusvaatimukset tehtävään niin koulutuksen kuin kokemuksen osalta. Pätevät kosteusvaurioiden korjaussuunnittelijat osaltaan auttavat kohentamaan maassa tehtävien kosteuskorjausten laatua/oikeellisuutta ja siten parantamaan muun muassa rakennusten sisäilmaoloja kestävästi.

Maankäytön ja rakentamisen lainsäädännön tarkistusten ja muutosten jalkautumisen ja soveltamisen edesauttamiseksi on erityisen tärkeää, että ympäristöministeriö julkaisee asiasta tarkentavaa ohjeistusta (kuten perustelumuiot), joka saadaan käyttöön heti muutosesitysten ja uusien asetusten astuttua voimaan 1.9.2014. Ohjeiden esittelemiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi on tarpeellista, että ministeriö myös järjestää laajamittaisesti tiedotus- ja koulutustapahtumia yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn tarkemmat kommentit asetusluonnoksista:**A. Luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen muuttamisesta koskien pääsuunnittelijan ja vastaavan työnjohtajan tehtäviä**

Pääsuunnittelijan ja vastaavan työnjohtajan tehtävien sääntely maankäyttö- ja rakennusasetuksessa tulee olla samantasoista ja keskenään rinnastettavia/vertailukelpoisia.

48 § Pääsuunnittelijan tehtävät alakohdat 2 ja 5

Pääsuunnittelijan tehtäviä koskevien määräysten yhtenä ongelmana on ollut, että niitä on tulkittu siten, että pääsuunnittelija itse henkilökohtaisesti tekee kaikki hänen huolehtimisvelvollisuutensa piiriin säädetty tehtävät.

Tämän virheellisen tulkinnan korjaamiseksi tulee MRA:n asetusmuutoksessa selvästi korostaa missä asetuksen määrittämässä tehtävissä *pääsuunnittelija huolehtii, että kyseiset tehtävät tulevat tehdyksi asianomaisten tahojen toimesta*. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen muutosluonnoksessa tämä koskee 48 § 2 momentissa *suunnittelun yhteensovittamista*. (vrt. 70 § 1. momentti) Suunnitelmien yhteensovittamisesta vastaavat rakennussuunnittelija, vastaavat erityissuunnittelijat ja/tai erityissuunnittelijat. Pääsuunnittelija osaltaan huolehtii, että edellä mainitut vastuutahot tekevät yhteensovittamisen. Sama koskee 5 momentissa todettua *lupapäätöksen jälkeisen muutossuunnittelun yhteensovittamista*.

48 § Pääsuunnittelijan tehtävä, alakohta 5

Muutosesityksen 5 momentissa todetaan, että pääsuunnittelija *vastaa osaltaan* lupapäätösten jälkeisten muutosten edellyttämän *rakennusluvan tai muun luvan ja tarvittavien asiakirjojen toimittamisesta rakennusvalvontaviranomaiselle*.

Samaisessa pykälässä ei kuitenkaan ole mainintaa pääsuunnittelijan huolehtimisvelvollisuudesta varsinaisen rakennusluvan, sitä koskevien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta rakennusvalvontaviranomaiselle. Tästä tulee kuitenkin olla maininta (kuten RakMK A2:ssa), jotta sääntely ja tehtävät ovat yhtenevät alakohta 5 huomioiden.

70 § Vastaavan työnjohtajan tehtävät

Vastaavasti kuin pykälässä 48 § *pääsuunnittelijan tehtävistä* tulee vastaavan työnjohtajan tehtäviä koskevassa pykälässä säätää vastaavan työnjohtajan velvollisuuksista suhteessa rakennusvalvontaviranomaisiin / rakentamisen viranomaisvalvontaan huomioiden, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa 122 § *Vastaava työnjohtaja* säädetään.

Pykälää tulee myös kohtien 2 ja 3 osalta täydentää työnjohtajan informointivelvollisuudella suhteessa pääsuunnittelijaan.

Vastaavan työnjohtajan tehtävänä on huolehtia siitä, että;

2) rakennushankkeeseen ryhtyvä ja pääsuunnittelija saavat tiedon . . .

3) rakennushankkeeseen ryhtyvä ja pääsuunnittelija saavat tiedon niistä . . .

B. Luonnos valtioneuvoston asetukseksi rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määrittämisestä

Uudessa asetusluonnoksessa on esitetty neljä uutta suunnittelutyön vaativuusluokkaa; vaativa suunnittelutehtävä, tavanomainen suunnittelutehtävä, vähäinen suunnittelutehtävä ja

poikkeuksellinen vaativa suunnittelutehtävä. Näistä poikkeuksellisen vaativan suunnittelutehtävän, osuus on ympäristöministeriön arvion mukaan noin 2 % kaikista suunnittelutehtävistä.

Näiden uusien vaativuusluokkien määrittäminen ja suhde nyt käytössä oleviin vaativuusluokkiin vaativat huomattavan koulutus- ja tiedotusponnistuksen, jotta ne jalkautuvat yhtenäisinä alalle. Tämä tulee huomioida erityisesti myös ministeriön asiaa koskevassa ohjeistuksessa, kuten nyt asetusluonnoksen perustelumuistiossa. Jos tulkinta uusista vaativuusluokista jää vain pelkän asetustekstin varaan, on huolena, että eri rakennusvalvontojen välille muodostuu selkeästi keskenään ristiriitaisia tulkintoja.

Asetuksesta ja sitä koskevasta ohjeistuksesta tulee käydä selkeästi ilmi, että yhdenkin suunnittelutehtävän vaativuusluokan kriteerin täyttyminen ylemmässä vaativuusluokassa tekee koko suunnittelutehtävästä tätä vaativuusluokkaa.

C. Luonnos valtioneuvoston asetukseksi rakentamisen työjohtotehtävien vaativuusluokkien määrittämisestä

Kuten asetuksessa rakentamisen suunnittelutehtävistä, tulee asetuksessa työjohtotehtävien vaativuusluokista ja sitä koskevasta ohjeistuksesta käydä selkeästi ilmi, että yhdenkin suunnittelutehtävän vaativuusluokan kriteerin täyttyminen ylemmässä vaativuusluokassa tekee koko työjohtotehtävästä tätä vaativuusluokkaa.

D. Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi rakentamista koskevasta suunnitelmista ja selvityksistä

Asetusluonnoksessa on selkeästi huomioitu korjaus- ja muutusrakentamisen erityisvaatimukset rakentamista koskevissa suunnitelmissa ja selvityksissä. Myös asetusluonnoksen terminologia on selkeytetty ja ajanmukaistettu verrattuna tämän hetken vastaavaan sääntelyyn.

8 § Julkisivupiiirrostien sisältö

Pykälään tulee sisällyttää aikaisemman määräyksen (RakMK A2 5.2.7. 1 mom.) mukaisesti vaatimus, että suunniteltu rakentaminen täyttää arkkitehtuuriltaan kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset, huomioon ottaen rakennus sellaisenaan sekä sen suhde ympäröiviin rakennuksiin ja maisemaan, kuten myös asetusluonnoksen perusteluosiossa muistutetaan.

Tämä vaatimus on erityisen tärkeä ja ajankohtainen koko ajan merkitystään ja volyyymiaan lisäävän täydennysrakentamisen näkökulmasta.

Helsingissä 16.5.2014

Esko Rautiola
SAFAn puheenjohtaja

Karin Krokfors
SAFAn varapuheenjohtaja